והלך והביא לו בשלשה חלוק ובשלשה טלית שניהם מעלו א)ר' יהודה אומר בעה"ב לא מעל שהוא אומר לו חלוק גדול הייתי מבקש והבאת לי קטן ורע: גמ' ב)שמעת מינה מאן דאמר לשלוחו זיל זבן לי כורא דארעא ואזל וזבן ליה ליתכא קני לוקח אאמרי ג)הכא היכי דמי כגון דאייתי ליה שוה ו' בשלש (א) אימא סיפא ר' יהודה אומר בעה"ב לא מעל שהוא יכול לומר לו חלוק גדול הייתי מבקש והבאת לי חלוק קטן ורע א] דא"ל אי יהבת דינר כוליה אייתית לי שוה ב' דינרין ה"נ מסתברא דקתני ב](סיפא) ד)מודה ר' יהודה בקטנית ששניהם מעלו שהקטנית ג] בפרוטה וקטנית בדינר ד]ה"ד אי באתרא דזבני בשומא גבי קטנית נמי ה)דיהיב סלע מוזלי ליה טפי אמר רב פפא בדוכתא דמזבני בכני ה] כני כנא בפרוטה דהתם פסיק מילתייהו: מתני' ו)בהמפקיד מעות אצל שולחני אם צרורין לא ישתמש בהן לפיכך אם הוציא מעל אם מותרין ישתמש בהן לפיכך אם הוציא לא מעל גאצל בעה"ב בין כך ובין כך לא ישתמש בהן לפיכך אם הוציא (ב) מעל ז)החנווני כבעה"ב דברי ר"מ ר' יהודה אומר דכשולחני נפלה פרוטה של הקדש בתוך כיסו או שאמר פרוטה בכיס זה הקדש כיון שהוציא את הראשונה מעל דברי ר"ע וחכמים אומרים העד שיוציא את כל הכיס ומודה ר"ע לחכמים ובאומר פרוטה מן כיס זה הקדש שהוא מוציא והולך עד שיוציא את כל הכיס: גמ' כי אתא רב דימי אמר רמי ליה ר"ל לר' יוחנן מ"ש רישא ומ"ש סיפא אמר ליה סיפא באומר לא יפטור כיס זה מן ההקדש כי אתא רבין אמר כיסין אשוורים רמא ליה דתנן ח)זהאומר אחד משווריי הקדש היו לו שנים הגדול שבהן הקדש א"ל סיפא באומר לא יפטור כיס זה מן ההקדש

רב

חרש ט] דמעילה איתעביד שליחותיה וא"ת אדרבה נילף שליחות דמעילה משליחות דתרומה וגבי תרומה בעינן שליח בר דעת דאדרבה הוי עדיפא למילף מתרומה דהא כל עיקר שליחות דמעילה מתרומה הוא דיליף וי"ל ס) כיון (ה) י] דשליח דמעילה בהוצאה ושינוי רשות הוא דהוי והכא יא] הוי שינוי רשות על ידי שליחות יב] בר דעת לכך מסתבר ליה לדמוייה להנך דמייתי דאין קפידא בבר דעת וגבי מידי דהנאה לא מהני שליחות במקום שהמעילה באה על ידי הנאה כדאמר בפ' ב' דקדושין (דף מג.) שלא מצינו בכל התורה כולה זה נהנה וזה מתחייב ומ"מ איצטריך למילף שליחות מתרומה דלא תימא דאין שליחות לדבר עבירה יג]: **כגון דאייתי ליה שוה שש.** פירוש ע)סלעים יד] בשלש ונמצא שהרויח לו שליח ג' סלעים אימא סיפא ור' יהודה אומר כו' ואתה הבאת לי חלוק קטן ורע השתא פריך מאי רע שהרי לפי מה שתירץ דאייתי שוה שש בג' גדול הוא ומשני דאמר ליה אי יהבת ליה פ)דינר כו' פירוש כל דינר זהב אייתית לי שוה שני שני דינרין פירוש כ"ש שהייתי מרויח טו] יותר שהיו נותנין לך לפי חשבון שהבאת שוה י"ב בששה ונמצא שהייתי משתכר כפלים ממה שאני משתכר עתה צ) טז]: **ואמאיי] לימא אי לא** שני ליה גבי קטנית יז] דיהיב ליה טפי. יח] גרסי' בכתובות פ' אלמנה ניזונית (דף נט:) אי באתרא דמזבני בשומא פירוש הרבה ביחד מי לא שויא טפי והיא היא וה"ק קס"ד השתא דמיירי באתרא דמזבני בשומא פירוש הרבה ביחד ולהכי פריך אמאי מודה ר' יהודה דהתם נמי דרך הוא של מוכרים לפי מה שהלוקח קונה הרבה מוזיל מוכר גביה ומשני א"ר פפא באתרא דמזבני כני כני פירוש מדה מדה כלומר לא בשומא כמו שהיית סבור אלא מעט מעט דפסיקא מילתא לא מוזיל מוכר גביה דלוקח: **המפקיד מעות אצל השולחני צרורין לא ישתמש בהם כו'.** נ"ע בב"מ פ' המפקיד (דף מג.) דמייתי לה להאי דהכא ולא מייתי לה כלישנא דתנינן לה הכא ק): **פרוטה של הקדש שנפלה לתוך הכיס או שאמר פרוטה בכיס זה הקדש כיון שהוציא את הראשונה מעל דברי ר' עקיבא.** ר) ואע"ג דספיקא הוא אם נהנה בשל הקדש ר"ע לטעמיה דמחייב על ספק מעילות אשם תלוי בכריתות (דף כג.) יט] ר)תימה וליבטל האי פרוטה של הקדש ש)שנפלה וכ"ת דבר שיש לו מתירין הוא ע"י פדיון ואפילו באלף לא בטיל הא ליכא למימר דדבר שיש לו מתירין דרבנן הוא ת) וי"ל דליכא אלא חד בכיס דליכא ביטול אי נמי מטבע חשיב ולא בטיל: כא] **ומודה ר"ע באומר פרוטה מן כיס זה הקדש שהוא מוציא והולך עד שיוציא כל הכיס.** פירוש א) באחרונה תהיה של הקדש ובגמרא פריך מ"ש רישא ומ"ש סיפא: **אמר** ליה סיפא באומר לא יפטר כיס זה מן הקדש. כלומר אינו נפטר ב) מכיס זה להוציאה כולה בלא הקדש פרוטה והאי לישנא ודאי משמע דהקדש הוי באחרונה: **היו שנים הגדול שבהן הקדש.** פירוש וכסיפא דמתניתין כב] נמי לימא דהמטבע מובחר יהיה של הקדש אבל ארישא לא פריך דשמא לישנא דרישא ג) משמע הכי וליכא למימר דפריך נמי ארישא דאם כן לפרוך מאי שנא רישא ומ"ש סיפא:

כיסן

ט) **והלך והביא לו בפרוטה אתרוג כו' שניהן מעלו.** דהא נעשית שליחותו של בעה"ב בפרוטה והשליח נמי שינה בפרוטה י) שהוא אמר אתרוג גדול בב' פרוטות הייתי מבקש והבאת לי קטן ורע שלא הייתי מבקש כן: **והביא בשלשה.** דינרי כסף שהוא חצי דינר זהב: **שניהן מעלו.** דבעה"ב נעשית שליחותו ביותר מכדי פרוטה והשליח מעל ביותר מש"פ: **קטן ורע.** ולא עשית שליחותי כלל: **גמ' שמעת מינה מ"ד לשלוחיה זבין וכו'.** כלומר שמעת ממתני' דקתני והביא לו חלוק בשלשה שניהם מעלו ואפי' בעה"ב אע"פ שלוהו להביא לו בדינר זהב ו] דזבן כ) לו פחות ממה שאמר לו שמעת מינה האי מאן דאמר לחבריה וכו' ותפשוט מהכא דקנה לוקח אע"פ שקנה לו פחות: **אמרי הכא כגון דאייתי ליה שוה דינר בג'.** כלומר מהכא ליכא למשמע דהכא מ"ט מעל בעה"ב כגון דאייתי ליה השליח חלוק שוה דינר זהב בג' דינרי כסף דהואיל ושוה דינר זהב נעשית שליחותו ולהכי מעל: **אי הכי.** כדקא מתרצת: **אימא סיפא רבי יהודה אומר בעה"ב לא מעל שיכול וכו'.** ואם איתא דאייתי ליה שוה דינר זהב היכי מצי אמר ליה הבאת לי קטן ורע הא שוה דינר זהב ביקש ושוה דינר זהב הביא לו (ג): הא לא קשיא דמשום הכי אמר ר' יהודה בעה"ב לא מעל דאכתי מצי אמר ליה אי יהבת דינר זהב כוליה כמו שאמרתי לך הוית מייתית לי חלוק שוה ב' ז] דינר זהב: ל)**(משום דא"ל בעה"ב אי יהבית כו') דקתני ומודה ר' יהודה בקטנית שניהם מעלו.** כלומר אם הביא לו קטנית שוה דינר זהב בג' דינרי כסף דבעה"ב נמי מעל מ"ט שהקטנית בפרוטה היא קטנית בסלע דלא מצי למימר ליה איהו אי יהבת ליה דינר זהב כוליה הוית מייתית שוה ב' דינרין דהוו מוזלי גבך משום דזבנת טפי שהקטנית בפרוטה היא קטנית בדינר כלומר דלא מוזלי למאן דזבין קטנית בדינר ממאן דלא זבין אלא בפרוטה. אלמא דטעמיה דרבי יהודה הוי גבי חלוק דלא מעל בעה"ב אע"ג דאייתי ליה שוה דינר בג' משום דא"ל אילו יהבת מ)דינר וכו': **שויא ליה (ד) טפי.** שהיה מביא קטנית יותר משום דהוו מוזלי גביה: **א"ר פפא באתרא דמזבני וכו'.** במדות דהתם פסיקא מילתא כנא כנא בפרוטה ולא מוזלי גביה כלל. נ"א [ה"ד] וכו' השתא קא דייק מ"ט דר' יהודה דמודה בקטנית אי באתרא דמזבני בשומא באומד שלא במדה א"כ אכתי מצי בעה"ב למיטען לשליח אילו יהבת דינר הוה מייתית טפי שהיו מוסיפין לך בשביל הדינר ואותו התוספת שהיו נותנין לך לא הבאת לי ממנו כלום והיינו דומיא דחלוק דא"ל אילו יהבת דינר וכו': **א"ר פפא.** לא מצית למימר הכי דבאתרא דכיילי ומזבני בכני עסקינן: **דכנא כנא בפרוטה דהתם פסיקא מילתייהו.** ולא יהבי תוספת כלל הלכך לא מצי למימר בעה"ב כלום אלא כי אייתי ליה קטנית שוה דינר בג' שניהם מעלו יח]: **מתני' המפקיד מעות.** של הקדש אצל שולחני: **אם הפקידן צרורין לא ישתמש בהן.** דלהכי הפקידן אצלו צרורין דלא הוה בעי דלישתמש בהו לפיכך אם הוציאן השולחני מעל: **ואם הפקידן אצלו מותרין ישתמש בהן.** שלדעת כן הפקידן אצלו מותרין שיתעסק בהן שיחליפם לפיכך לא מעל השולחני אלא המפקיד: **הפקידן אצל בעה"ב בין כך ובין כך.** בין צרורין ובין מותרין לא ישתמש בהן דלהכי הפקידן אצל בעה"ב שהוא יודע שבעה"ב אין דרכו לפרוט ולהחליף ולא חשש אם צרורין אם מותרין לפיכך אם הוציאן בעה"ב מעל דשלא מדעת המפקיד נשתמש בהן: **הפקידן אצל חנווני הרי הוא כבעה"ב.** שאינו רגיל בחילופין כשולחני ובין כך ובין כך לא יגע בהן: **רבי יהודה אומר כשולחני.** דלפעמים נמי הוא רגיל להחליף כשולחני לפיכך דינו כשולחני: **כיון שהוציא את הראשונה מעל.** דאימר של הקדש היתה: **עד שיוציא את כל הכיס.** דמעילה בפרוטה אחרונה היא: **גמ' מאי שנא רישא.** דפליג רבי עקיבא ומאי שנא סיפא דמודה ר"ע לחכמים: **א"ל סיפא באומר לא יפטר כיס זה מן ההקדש.** שלא יהא בו הקדש כל שהוא דכיון דאמר הכי משמע דפרוטה אחרונה קאמר דתהא הקדש להכי לא מעל אלא באחרונה: **הגדול שבהן הקדש.** טעמא דליכא גדול מש"ה אמר דהגדול הוי הקדש דמקדיש בעין יפה מקדיש י) הא שניהן שוין הראשון שיצא לידו הוי הקדש ואמאי מודה ר"ע בסיפא דפרוטה אחרונה הקדש: **א"ל סיפא באומר כו':**

כיסן

עין משפט נר מצוה

יד א מיי' פ"א מהלכות שלוחין ושותפין הלכה ד טוש"ע ח"מ סי' קפב סעיף ט ולא קנה:
טו ב מיי' פ"ז מהלכות מעילה הלכה י:
טז ג מיי' שם הלכה ט:
ד [מיי' שם הל' י]:
יז ה ו מיי' שם הלכה ו:
יח ז מיי' פט"ו מהלכות מעשה"ק הלכה ח:

מוסף רש"י

דאייתי ליה שוה ו' בשלש. דהוה ליה עשה שליחותו, דחלוק בת שש אמר ליה (כתובות צט. ועי"ש ברש"י לפי הגירסא בגמ' שם). **המפקיד מעות.** גזבר שהפקיד מעות הקדש כסבור שהן שלו (ב"מ מג.). **לפיכך אם הוציא מעל.** לא מעל הגזבר אלא שולחני (קדושין נג:) שהרי לא ברשות הוציאן ואינו שלוחו (ב"מ שם). **מותרין.** דהוה ליה כנותן רשות והוה ליה שלוחו (שם). **לא מעל.** ומעל הגזבר דברשותיה עבד דמידע ידע דשולחני צריך למעות תדיר (קדושין שם, עי"ש). **בין כך ובין כך לא ישתמש בהן.** דלאו אדעתא דהכי אפקדינהו גביה, דסתם בעה"ב אינו משתמש תמיד במעות, **לפיכך אם הוציא מעל.** בעל הבית ולא הגזבר שהפקידו (שם). **החנווני כבעה"ב.** שאינו צריך תמיד למעות, שנותנים לו פירות וכל מכר חנותו באשראי, ודי לו במיעוט מעות שבידו (שם).

שיטה מקובצת

א] ורע מאי רע בדמים דא"ל: ב] תיבת סיפא נמחק: ג] שהקטנית. ס"א בסלע היא קטנית בפרוטה ש"מ: ד] בדינר ס"א ומי לא שני גבי קטנית נמי דיהיב סלע שויא טפי אמר רב פפא באתרא דמזבני בכני דהתם פסיק מילתייהו: ה] בכני כנא תיבת כני נמחק: ו] וזבן לו אות ד' נמחק: ז] ב' דינרין בדינר הלכך לא עבדית שליחותי ולא יהבת דינר כוליה כדבעיא מינך מש"ה בעה"ב לא מעל הס"ד ומה"ד ה"נ מסתברא דמתניתין כגון דאייתי ליה שוה דינר בג' וטעמא דר"י דפטור בעה"ב כדאמרינן מתיבת דינר עד תיבת דקתני נמחק: ח] מעלו שהקטנית בפרוטה היא קטנית בסלע כלומר שאין יכול לומר לו כי הבאת לי קטן ורע שכך הוא טוב אותו הקטנית שקונה בפרוטה כאותו שקונה בסלע הלכך שניהם מעלו ש"מ הס"ד: ט] חרש שוטה וקטן דמעילה: י] כיון דשליחות דמעילה: יא] והכא נמי הוי: יב] שליחות חש"ו כן וכמו כן ע"י דבר דעת: יג] עבירה הס"ד ומה"ד: **מאן דאמר** לשלוחיה זיל זבין לי כורא וזבין ליה ליתכא קנה לוקח מדאמר במתני' בעה"ב מעל ובפרק אלמנה ניזונית בעיא לן אי אמר ליה זיל זבין כורא וזבין ליה לתך מאי מי אמרינן ליה טבא עבדי ליה

שהרי לעולם יכול למכור ואולי יתיקר וקנה לוקח או דלמא מצי א"ל לא ניחא לי דליפשי שטרות עלי ואע"ג דהכא ליכא למימר טעמא דלאפושי שטרא מיהו אי בעא לימא מעביר על דבריו הוי הכא לא עשה שליחות הס"ד: יד] בשלש סלעים: טו] מרויח ס"א משתכר כפלים ממה שאני משתכר עתה: טז] עתה: ה"נ מסתברא דרע בדמים קאמר וכדאמר דאייתי ליה שוה שש בשלש: **מודה** ר' יהודה ואי ס"ד חלוק רע ממש שאין שוה אלא שלש ודכותיה גבי קטנית דאמר ליה הבא לי בסלע פולין והביא לו בחצי סלע פולין ובחצי סלע ממין אחר אמאי מעל בעה"ב לימא ליה בסלע פולין איצטריך אלא ש"מ דליכא תרעומת לבעה"ב על השליח אלא במאי דלא אייתי ליה טפי: **אילימא** במתא דמזבני בשומא כו' אמר רב פפא בדוכתא דמזבני בכני פי' מדה מדה: **דפסיקא** מילתייהו ולא מוזלי וא"ת מ"מ קשיא דמאי תריץ לפי מה שפי' דטעמא משום רווח דכפילא ודאי הכא גבי קטנית מיירי דאייתי ליה שוה שני סלעים בסלע כי היכי דאיירי רישא דאייתי שוה שש בשלש ואומר רבי אע"ג דמזבני כני כני מ"מ נכנס המוכר בטעות ליתן שני [illegible]

מסורת הש"ס

א) כתובות צט., ב) ג"ז שם ע"ש, ג) נ"ל הכ"ע כגון כו' וכ"ה בכתובות נ"ק, ד) [תוספתא פ"ב ה"ד], ה) היכא דיהיב ליה סלע כו' נ"ק, ו) ב"מ מג. [ע"ש ועי' תוס' דהכא ד"ה המפקיד], ז) קדושין נג: [ב"מ מג.], ח) מנחות קח:, ט) [שייך לע"א], י) בפרוטה הס"ד ואח"כ ד"ה שהוא אומר לו אתרוג כו' נ"ק, כ) וזבן נ"ק, ל) רס"ק מ"ז וגי' נ"ק ה"ג מסתבר' דמשום דא"ל כו', מ) דינר הס"ד ואח"כ ד"ה מוזלי טפי שהיה מביא. נ"ק, נ) [עי' ב"ב עב.], ס) גי' נ"ק כיון דמעילה בהנאה ושינוי רשות הוא דהוי והכא הוי שינוי רשות ע"י בר דעת לכך כו', ע) שש סלעים בשלש כו' נ"ק, פ) דינר כוליה פירוש כו' נ"ק, צ) ותימה לי גבי קטנית נמי אי לא שני ליה הוי מוזלי גביה טפי הס"ד ואח"כ ד"ה אי באתרא דזבני בשומא גרסינן בכתובות פ' אלמנה כו' נ"ק, ק) [ועי' תוי"ט בשם הכ"מ], ר) [ועי' היטב תוס' סוטה יח. ד"ה חזר וחלקו], ש) שנפלה ברובה נ"ק, ת) ול"ל דליכא אלא חד בכיס דליכא ביטול דא"כ מאי עד שיוציא את כל הכיס דקאמרי רבנן הכי הל"ל עד שיוציא את השני' וי"ל דמעילה מדרבנן קאמר א"כ כו' נ"ק, א) דאחרונה נ"ק, ב) כיס זה נ"ק, ג) לא משמע הכי כו' נ"ק,

הגהות הב"ח

(א) גמ' שוה ו' בשלש א"ה אימא סיפא: (ב) שם במשנה לפיכך אם הוציא בעה"ב מעל החנוני כבעה"ב דברי ר' מאיר: (ג) רש"י ד"ה אימא סיפא וכו' הביא לו ומשני הא לא כצ"ל והד"א: (ד) ד"ה דקתני ומודה וכו' דינר וכו' שויא ליה טפי הס"ד ואח"כ מ"ה מוזלי טפי שהיה מביא: (ה) תום' ד"ה (בע"א) נתנו כו' וי"ל כיון דשליחות דמעילה וכו' והכא הוי שינוי רשות ע"י שליחות שאינו בר דעת כמו ע"י שליחות בר דעת לכן מסתבר ליה לדמויי:

גליון הש"ס

תוס' ד"ה פרוטה וכו' ואע"ג דספיקא הוא. עי' סוטה דף יח ע"א תוס' ד"ה חזר:

רבינו גרשום

והביא בג' דינרי כסף שוה חצי דינר זהב הביא לו חלוק: והבאת לי קטן ורע. ולא עשית שליחותי כלל: ש"מ מאן דאמר ליה לשלוחיה זיל זבין בית כורא כו'. שמעת מינה ממתני' הא דקא מבעיא לן במס' כתובות מאן דאמר לשלוחיה זיל זבין בית כורא וזבן ליה ליתכא מי קני לוקח אי לא קני הואיל וזבין ליה פחות ש"מ ממתני' דקתני והביא לו בשלש חלוק שניהם מעלו אפי'

בעה"ב נמי אע"ג דצוהו להביא לו חלוק גדול בדינר זהב ש"מ דקנה בעה"ב אע"ג דזבן ליה פחות ממה שאמר לו ולהכי מעל נמי בעה"ב: אמרי. כגון דאייתי ליה שוה דינר בשלש. מהא ליכא למשמע מינה דהכא מ"ט מעל נמי בעה"ב כגון דאייתי ליה שליח חלוק שוה דינר זהב שקנאו בג' דינרי כסף הואיל והוא שוי דינר זהב נעשה שליחותו ומעל בעה"ב: אי הכי הוא. כדמתרצת: אימא סיפא. ר' יהודה אומר בעה"ב לא מעל שיכול לומר הבאת לי חלוק קטן ורע ואם איתא דאייתי ליה שוה דינר היכי מצי למימר הבאת לי חלוק קטן ורע הא שוה דינר ביקש שוה דינר הביא לו: הא לא קשיא. דמשום הכי אמר ר' יהודה בעה"ב לא מעל דעדיין יכול לומר ליה: אי יהבת דינר כוליה. כמה דאמרי לך: הוה מייתית לי חלוק שוה ב' דינרין. הלכך לא עבדת שליחותי ולא יהבת דינר כוליה כדבעאי מינך מש"ה בעה"ב לא מעל: ה"נ מסתברא דמתני' כגון דאייתי ליה שוה דינר בשלש וטעמא דר' יהודה דפטור בעה"ב כדאמרן ודקתני: ומודה ר' יהודה בקטנית ששניהן מעלו. אם הביא לו קטנית שוה דינר בשלש מ"ט שהקטנית בפרוטה היא [illegible]